

Z P R A V O D A J

Vydává
Národní informační,
vzdělávací
a osvětové středisko
bezpečnosti práce
při Výzkumném ústavu
bezpečnosti práce, v.v.i.

www.suip.cz http://osha.europa.eu/fop/czech-republic/cs/

číslo 3/2010

www.bozpinfo.cz www.vubp.cz

Pracovní skupina CHEMEX pokračuje ve své činnosti

Pracovní skupina CHEMEX, zřízená v rámci SLICu (Výboru vrchních inspektorů práce – poradního výboru Evropské komise), pokračovala ve své činnosti v letech 2008 a 2009, kdy se setkala na jednáních v Lucemburku celkem 5x. Skupina byla organizačně rozdělena do několika pracovních proudů. Předmětem činnosti jednotlivých proudů byly další přípravné práce na tvorbě jednotlivých částí příručky pro inspektory. Cílem bylo jednak identifikovat odlišnosti a spolupůsobení nařízení Evropského parlamentu v oblasti chemických látek REACH a ostatní chemické legislativy, sjednotit pohledy na činnost jednotlivých národních inspektorátů práce z pohledu rozdílných legislativ (což byla velmi složitá oblast jednání) a shromáždit informace o známých výměnných sítích - RAPEX, ICSMS, UVICHEM, SLIC-KSS (CIRCA – systém pro sdílení a výměnu informací), nalézt optimální způsob pro sdílení informací, minimalizovat potřebu vytvoření nového a komplexního systému výměny informací pro národní inspektoráty práce ohledně nařízení REACH, stavět na tom, co již existuje, a nalézt nejhodnější cesty pro výměnu informací mezi sociálními partnery a všemi, kterých se BOZP týká. Na jednání byly pravidelně také podávány informace o jednání Fora pro výměnu informací týkající se prosazování nařízení REACH, o jednání zástupců Chemexu ve výboru SLIC a o jednání Evropské chemické agentury. V diskuzi mimo jiné vyplynulo, že vysokou prioritu má školení inspektorů, které je v souladu s Programem práce Fora pro období 2008–2010. Tuto činnost musí Forum přezkoumat, ale školení by nejspíše mělo být obecného charakteru a nemělo by se zaměřovat na žádný konkrétní typ inspektora (specialisté pro chemii, všeobecný dozor). Došlo také ke změně předsedy skupiny, novou předsedkyní se stala paní Káren Clayton (UK). Na rok 2010 nebylo zatím žádné jednání skupiny naplánováno.

Ing. Milan Řeháček, inspektor
Oblastní inspektorát práce
pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj

Bezpečnost práce a technických zařízení při provozu čerpacích stanic na zkapalněné uhlovodíkové plyny (LPG, CNG)

V roce 2009 provedly oblastní inspektoráty práce (dále jen „OIP“) v souladu s programem kontrolní činnosti kontroly v oblasti „Dodržování předpisů k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení při provozu a údržbě plnění a stabilních čerpacích stanic na zkapalněné uhlovodíkové plyny (LPG, CNG)“.

LPG (z angličtiny Liquefied Petroleum Gas) neboli zkapalněný ropný plyn je směs uhlovodíkových plynů, známý jako propan-butan. CNG (Compressed Natural Gas) je stlačený zemní plyn, který je používán především jako palivo pro pohon motorových vozidel a je považován za relativně čistější alternativu k benzínu a motorové naftě.

Zkapalněné topné plyny jako takové mají široké využití v průmyslu, zemědělství i ve službách. Jsou používány nejen právníckými a podnikajícími fyzickými osobami (pro technologie svařování, pájení, řezání, lepení, sušení, chlazení nebo jako pohonná hmota pro manipulační techniku), ale i širokou veřejností, a to jak pro vytápění, ohřev vody a vaření v domácnosti a ve volném čase (plyn v lahvích je mobilním zdrojem pro camping, karavany i zahrádkáře), tak i jako moderní, ekologické a úsporné palivo pro osobní i užitkové automobily.

Tyto plyny jsou látky, které při nevhodném použití nebo při nedodržení základních bezpečnostních požadavků mohou být značně nebezpečné. Jako odstrašující nedávný případ uveďme např. neodbornou manipulaci s kovovou tlakovou nádobou k dopravě propan-butanu v restauraci na Vídeňské ulici v Brně, kde došlo k úniku plynu z této nádoby a následnému vzniku výbušné atmosféry, která zapříčinila výbuch s velice vážnými následky (smrtelné zranění, značná majetková škoda).

Z výše uvedeného vyplývá, že je nezbytně nutné zvyšovat u těchto zařízení nároky na preventivní kontroly, revize, zkoušky, kvalifikaci obsluh, výměnu vadných komponentů, zabezpečovací zařízení a především věnovat pozornost provozní údržbě, odstraňování zjištěných nedostatků a péči ze strany obsluhy. Cílem kontrol provozu a údržby plnění a stabilních čerpacích stanic na zkapalněné uhlovodíkové plyny u právníckých a podnikajících fyzických osob je tedy především ověřování systému vyhledávání rizik u těchto zařízení, seznamování zaměstnanců s těmito riziky a tím zvyšování úrovně bezpečnosti práce v dané oblasti.

Nejčastějšími nedostatky zjištěnými při kontrolách OIP v minulých letech byla neodpovídající odborná způsobilost obsluhovatelných těchto zařízení, dále neprovádění kontrol, revizí, zkoušek a údržby v předepsaných pravidelných intervalech a v neposlední řadě nebyla technická zařízení často vybavena žádnou provozní dokumentací.

Kromě kontrol poskytují OIP i poradenskou činnost, která především pomáhá provozovatelům těchto zařízení k lepší orientaci v oblasti bezpečnostních a pracovněprávních předpisů.

Vzhledem k rozsahu využití a rozvoji tohoto odvětví jsou poznatky získané při kontrolách dále využívány při kontrolní i poradenské činnosti inspektorátů a i v budoucnu bude nadále věnována této oblasti trvalá pozornost.

Miloš Hyžík, inspektor
Oblastní inspektorát práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj

Výsledky kontrolní činnosti orgánů inspekce práce v roce 2009 v rámci hlavního úkolu „Agentury práce“

Hlavní úkol zaměřený na kontroly u agentur práce a jejich uživatelů nebyl v plánu kontrolní činnosti systému inspekce práce novinkou. V roce 2009 však poprvé Státní úřad inspekce práce úkol rozšířil o kontrolu dodržování právních předpisů na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Kontroly pojal jako společné pro odbory pracovních vztahů a podmínek a odbory bezpečnosti práce. Současně došlo na základě normativní instrukce Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) při provádění kontrolní činnosti k prohloubení spolupráce s úřady práce a dalšími kontrolními orgány státní správy.

Cílem úkolu bylo především zajištění stejných pracovních a mzdových podmínek pro agenturní zaměstnance jako pro kmenové zaměstnance uživatele. Kontroly byly prováděny se zaměřením na dodržování rovnosti podmínek odměňování zaměstnanců, dodržování zákonných ustanovení o pracovní době a době odpočinku, o přesčasové práci, o práci v noci, o práci v sobotu a v neděli, o školení zaměstnanců v oblasti BOZP, o poskytování osobních ochranných pracovních prostředků stanovených na základě zjištěných a vyhodnocených rizik a právních předpisů o zdravotní způsobilosti zaměstnanců k práci.

Oblastní inspektoráty práce provedly v roce 2009 v rámci tohoto hlavního úkolu 85 kontrol u agentur práce. Z počtu 85 kontrol bylo 27 kontrol bez závad (32 %) a 58 se závadou (68 %), což znamenalo nárůst kontrol se závadou o 9 % oproti roku 2008. Na základě zjištěných porušení byly uloženy po-

kuty 16 kontrolovaným agenturám v celkové výši 1.790.000,- Kč. Dalších 72 kontrol bylo provedeno u uživatelů, se kterými měly agentury práce uzavřeny dohody o dočasném přidělení zaměstnanců.

Nejvíce závad v počtu 74 porušení zjistily inspektoráty práce při přidělování zaměstnanců agenturami práce k uživatelům (§ 308 a 309 zákoníku práce). Na další příčce pomyslného žebříčku se umístila oblast odměňování s počtem 72 porušení, třetí v pořadí představuje vznik, změna a skončení pracovního poměru s počtem 67 porušení. Oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci byla porušena v 53 případech. V menším počtu se vyskytla porušení týkající se pracovní doby a doby odpočinku a také náhrad mzdy.

K lepšímu prosazování zákona na úseku agenturního zaměstnávání přispěla i legislativní úprava zákona o inspekci práce. Za porušování ustanovení § 308 a 309 zákoníku práce mohly v roce 2009 již orgány inspekce práce uložit zaměstnavatelům finanční postih. Na takové agentury práce Státní úřad inspekce práce upozornil podle zákona o inspekci práce Ministerstvo práce a sociálních věcí, pro které patří tyto informace mezi stěžejní při rozhodování o udělení dalšího povolení ke zprostředkování zaměstnání příslušným agenturám práce. Orgány inspekce práce upozornily MPSV i na ty agentury práce, které se dopustily porušení právních předpisů, ale nebyly za ně sankcionovány. S agenturami práce, které neplní své základní zákonné povinnosti, zahajuje MPSV správní řízení

o odebrání povolení.

Častým jevem je uzavírání obchodních smluv mezi agenturami práce a uživateli. V mnoha případech se jedná o obcházení zákona, které nelze současnými kompetencemi inspekce práce účinně řešit. Je mnoho agentur práce, které při odhalení porušování zákona přestanou vykonávat svou činnost. Následně vznikají nové právní subjekty, za nimiž stojí stejné fyzické osoby. Existují rovněž agentury práce, které aktivně nevyvíjí svou činnost. Povolení ke zprostředkování zaměstnání mají pro případnou potřebu převodu svých zaměstnanců k výkonu práce u jiného zaměstnavatele z důvodu např. nedostatku zakázek.

Přestože se Státní úřad inspekce práce věnuje kontrolní činnosti u agentur práce již několik let, nedochází k výraznému zlepšení stavu na tomto úseku. Zaměstnavatelé – agentury práce – mají stále větší zkušenosti, dovedou lépe využívat mezer v zákonech, využívají služeb advokátních kanceláří k protahování lhůt ve správním řízení. I přes ekonomickou krizi agentur práce v posledním období významně neubýlo.

Agenturní způsob zaměstnávání, využívaný i v jiných zemích Evropské unie, umožňuje pružně reagovat na aktuální situaci na trhu práce, avšak jen za předpokladu dodržování všech zákonných předpisů řešících tuto oblast.

Ing. Jana Bělíková, inspektorka
odboru pracovních vztahů a podmínek
Státní úřad inspekce práce

Zaměstnavatelé versus zaměstnanci na pracovištích za horkých letních dnů

Vysoké teploty, které zasáhly Českou republiku, ovlivňují pracovní podmínky zaměstnanců. V poslední době se na Státní úřad inspekce práce občané obraceli s dotazy na zákaz pití na pracovišti a zákaz chůze na toaletu.

Dodržování pitného režimu a s tím spojené zabezpečení základní fyziologické potřeby, jednoduše řečeno – mít možnost jít během pracovní doby na toaletu, je obzvláště během těchto teplých dnů neodmyslitelné. Někteří zaměstnavatelé nedovolují, aby si zaměstnanec vzal pití na pracoviště, případně evidují, jak často chodí na WC nebo navštívení toalety respektují jen o přestávce. Tyto situace se objevují například u zaměstnanců v profesích, jako je pokladní, nebo u pásové výroby. Když vezmeme v úvahu, že zákoník práce v § 88 odst. 1 ukládá zaměstnateli, aby nejdéle po 6 hodinách nepřetržité práce poskytl zaměstnanci přestávku na jídlo a oddech (u mladistvých zaměstnanců je tato doba zkrácena na 4,5 hodiny nepřetržité práce) a někteří zaměstnavatelé umožňují pitný režim a návštěvy toalety pouze v této době, je to v podstatě ohrožení zdraví zaměstnance.

Může nastat i situace, kdy zaměstnanec zkolabuje z důvodu nedostatku tekutin nebo přehřátí organismu, veškeré riziko i náklady s tím spojené pak nese zaměstnavatel. Další zákonnou povinností zaměstnavatele je poskytovat zaměstnancům v souladu s nařízením vlády č. 361/2007 Sb., v platném znění, nápoje na pracovišti v rámci zajištění pitného režimu a povinnost zajistit ochranné nápoje na pracovišti se zvýšenou tepelnou zátěží. S tímto souvisí i možnost odejít na WC. Jak se může zaměstnanec v takové situaci bránit?

Tento zaměstnanec by měl zaměstnavatele upozornit, že svým jednáním porušuje platné právní předpisy, a to počínaje Listinou základních práv a svobod ČR, ve které je v článku 28 zakotveno právo zaměstnanců na uspokojivé pracovní podmínky a právo na ochranu zdraví. Dále může v těchto případech upozornit zaměstnavatele, že porušuje zákoník práce, ve kterém je uvedeno, že zaměstnavatelé jsou povinni vytvářet zaměstnancům pracovní podmínky, které umožňují bezpečný výkon práce. Povinnost poskytnout pitnou vodu na pracovišti upravuje nařízení vlády č. 361/2007 Sb., v platném znění, ve kterém je stanoveno, že zaměstnavatel je povinen zajistit na pracovišti pitnou vodu. Na pracovištích s tepelnou zátěží musí zaměstnavatel zajistit vhodné ochranné nápoje.

Pokud zaměstnavatel na upozornění o porušování obecně závazných a platných právních předpisů nebude reagovat, má zaměstnanec možnost obrátit se na odborovou organizaci, pokud u zaměstnavatele působí, nebo na odborně způsobilou osobu v prevenci rizik (která je u zaměstnavatele s 25 zaměstnanci a více), případně podat podnět k provedení kontroly na místně příslušný oblastní inspektorát práce.

Výše uvedené povinnosti má zaměstnavatel samozřejmě v průběhu celého roku, nejen v horkých letních dnech.

Ing. Helena Hronová, Mgr. Lucie Zálohová,
inspektorů odboru pracovních vztahů a podmínek
Státní úřad inspekce práce

Pracovní jednání Státního úřadu inspekce práce a Národního inspektorátu práce v oblasti zdvihacích zařízení

Pracovní jednání mezi Státním úřadem inspekce práce (SÚIP) a Národním inspektorátem práce ze Slovenské republiky (NIP) se uskutečnila na přelomu května a června t. r.

SÚIP při jednáních v oblasti zdvihacích zařízení zastupoval Ing. Jiří Kysela, garant pro oblast manipulace a skladování a zdvihacích zařízení (VTZ – ZZ), a inspektoři odborné pracovní skupiny pro oblast zdvihacích zařízení – Ing. Jiří Zobač, vedoucí odboru inspekce z OIP pro Středočeský kraj, Jiří Vacek, inspektor OIP pro Plzeňský kraj a Karlovarský kraj, Ing. Karel Šimonovský, inspektor OIP pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj, a Jiří Holinka, vedoucí odboru inspekce z OIP pro Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj. Slovenský inspektorát práce přijel reprezentovat Ing. Jaroslav Niskáč, hlavní radca, dále se tohoto jednání zúčastnil garant pro oblast zdvihacích zařízení z Inspektorátu práce Prahy Ing. Štefan Konečný a inspektor Inspektorátu práce Banská Bystrica.

První část tohoto jednání probíhala v prostorách regionální kanceláře OIP pro Jihočeský kraj a Vysočinu v Jihlavě. Několikadenní program zahájil úvodní prezentací na téma „Výběr, stanovení a hodnocení hlavních úkolů v oblasti zdvihacích zařízení, činnost odborné skupiny VTZ – ZZ“ garant Ing. Kysela. Poté

vystoupil Jiří Holinka, který svou prezentací zaměřil na požadavky na práce ve výškách při činnostech na jeřábech. Téhož dne byl dán prostor Ing. Jaroslavu Niskáčovi z NIP, který se zaměřil na uplatňování legislativy s ohledem na zdvihací zařízení ve Slovenské republice. První den jednání byl ukončen mj. výměnou zkušeností v oblasti rozdělení technických zařízení, kontroly výtahů a odborné úrovně revizních techniků a jejich revizních zpráv.

Následující den zahájil Ing. Karel Šimonovský prezentací na téma „Uplatňování legislativy u zdvihacích zařízení, včetně systému bezpečné práce“, což bylo předmětem velmi bohaté a konstruktivní diskuze. Posléze Jiří Vacek hovořil o nejčastějších nedostatcích zjištěných při kontrolní činnosti na jednotlivých oblastních inspektorátech práce. Dále se prezentoval garant zdvihacích zařízení Slovenské republiky Ing. Štefan Konečný, který se zaměřil na pracovní úrazy spojené s provozem jeřábů.

Ing. Jiří Zobač dále vystoupil s příspěvkem k bezpečnosti práce při používání zdvihacích zařízení a vázacích prostředků pro zavěšení a uchopení břemene. Všechny prezentace vyvolaly velmi odbornou, konstruktivní a dlouhotrvající diskusi.

Závěrečný den tohoto pracovního jednání se uskutečnil v prostorách SÚIP v Opavě za účasti ředitele odboru bezpečnosti

práce Ing. Ondřeje Varty. Obsahově byl tento den zaměřen na sběr dat a informací z kontrolní činnosti, dále sběr dat k problematice pracovních úrazů, seznámení se se systémem činnosti SÚIP a činností odboru bezpečnosti práce v rámci SÚIP.

Výše uvedené pracovní jednání bylo obohaceno tematickými exkurzemi v oblasti potravinářství, výtahové techniky, zdvihacích zařízení a manipulace s rozměrnými konstrukčními celky.

Jedním z výsledků, závěrů a možného zaměření činnosti obou odborných pracovních skupin v oblasti VTZ – ZZ může být řešení např. problematiky školení fyzických osob pro práci s těmito technickými zařízeními, uznávání kvalifikací těchto fyzických osob a výměna zkušeností v oblasti technických řešení u zdvihacích zařízení ve vztahu k šetření pracovních úrazů.

Pracovní jednání bylo z obou stran hodnoceno velmi pozitivně, a to jak z pohledu organizace jednání, tak po stránce obsahové, včetně výměny zkušeností a praktických příkladů technických řešení v oblasti jeřábů, výtahů a zdvihacích zařízení.

Ing. Jiří Kysela,
inspektor-garant v oblasti VTZ – ZZ
Státní úřad inspekce práce

Evropská kampaň za bezpečnost práce při údržbě „Víte, kde hledat informace o kampani?“

Celoevropská kampaň Zdravé pracoviště se v letech 2010 a 2011 soustředí na problematiku bezpečné údržby. Jejím cílem je zvyšovat povědomí o důležitosti údržby na evropských pracovištích a o rizicích, která představuje, pokud není prováděna řádně.

U příležitosti kampaně byla vytvořena internetová stránka <http://osha.europa.eu/cs/campaigns/hw2010/>, která nabízí např. rubriky:

ÚDRŽBA: Bez náležité údržby se může situace na pracovišti vyvíjet velmi špatně.

DĚLEJTE TO SPRÁVNĚ: Seznamuje se základními fakty a nejlepšími postupy, jak provádět bezpečnou údržbu.

ZAPOJTE SE! Kampaně Zdravé pracoviště se mohou zúčastnit všechny organizace a jednotlivci.

ZDROJE: Nabízí celou řadu materiálů ke kampani.

Další informace o kampani jsou k dispozici na internetové stránce českého Focal Pointu http://osha.europa.eu/fop/czech-republic/cs/good_practice.

Informační, osvětové a propagační materiály pro kampaň se vyhotovují ve 22 jazycích EU a jsou k dispozici zdarma na internetové stránce kampaně.

Distribuci vybraných materiálů v českém jazyce v tištěné verzi v současné době zajišťuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, Státní úřad inspekce práce, oblastní inspektoráty práce, Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i., Českomoravská konfederace odborových svazů a Hospodářská komora.

Hana Hlavičková
Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i.

Vývoj pracovní úrazovosti v ČR v roce 2009

V roce 2009 došlo k ještě výraznějšímu poklesu počtu i četnosti pracovních úrazů než v roce 2008, a to všech stupňů závažnosti. Pracovní úrazovost se v České republice v roce 2009 vyznačovala podobným vývojem celkové pracovní úrazovosti a smrtelné pracovní úrazovosti jako v roce předchozím.

V roce 2009 bylo statisticky vykázáno 105 smrtelných pracovních úrazů, což je o 69 případů méně než v roce 2008. Četnost smrtelných pracovních úrazů na 10 tisíc pojištěnců se meziročně snížila o 34,2 %.

V roce 2009 pokračoval dál pozitivní vývoj smrtelné pracovní úrazovosti z let 2002 až 2006 přerušeny nepříznivým rokem 2007. Příznivý vývoj byl zaznamenán ve většině odvětví kromě „těžby a dobývání“. V tomto odvětví nedošlo k žádné vážné důlní nehodě. Počet smrtelných pracovních úrazů klesl ve většině skupin zdrojů úrazu. Ke vzestupu počtu případů došlo pouze ve skupinách zdrojů „průmyslové škodliviny“, „lidé, zvířata, živly“ a „jiné zdroje“.

Absolutní počet pracovních úrazů s následnou pracovní neschopností klesl proti roku 2008 o 29,6 %. Počet pojištěnců meziročně klesl mírně (o 7,0 %, tj. o 319 tisíc). To se promítlo do četnosti těchto pracovních úrazů, pokles byl zaznamenán o 24,4 %. Snížil se také počet kalendářních dnů pracovní neschopnosti pro pracovní úrazy (o 22,0 %), a tím i průměrný denní stav práce neschopných (o 21,8 %) a také průměrné procento pracovní neschopnosti (o 16,0 %).

Jediný relativní ukazatel, který dlouhodobě vykazuje trend pozvolného růstu, je průměrná doba trvání jednoho případu. V roce 2009 to bylo již 55,2 kalendářních dnů na jeden případ. Protože počet pracovních úrazů s pracovní neschopností klesl meziročně dynamičtěji než počet dnů této pracovní neschopnosti, došlo k rekordnímu nárůstu tohoto ukazatele, a to již o 10,8 %.

Do vývoje vykazované pracovní úrazovosti se tedy i v roce 2009 promítl pokračující technický vývoj, kontrolní činnost orgánů inspekce práce a dále zejména vliv legislativních změn. Trend

hospodářského oživení se v loňském roce zpomalil.

Nejčastějším zdrojem pracovních úrazů s pracovní neschopností nad tři dny byla v roce 2009 skupina „materiál, břemena a předměty“ (35 %). U závažných pracovních úrazů to byla skupina „pracovní, cestovní dopravní prostory jako zdroje pádů osob“ (37 %) a u smrtelných pracovních úrazů skupina „dopravní prostředky“ (39 %).

Nejčastější příčinou pracovních úrazů s pracovní neschopností nad tři dny bylo v roce 2009 „špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko“ (76 %). U smrtelných pracovních úrazů to bylo „používání nebezpečných postupů nebo způsobů práce včetně jednání bez oprávnění, proti zákazu, prodlévání v ohroženém prostoru“.

Celkově 48 568 pracovních úrazů bylo spojeno s následnou pracovní neschopností delší než tři dny. Bez následné pracovní neschopnosti bylo vykázáno celkem 23 158 pracovních úrazů.

Pokud se týče relativních ukazatelů pracovní úrazovosti, došlo v roce 2009 k velkému poklesu četnosti pracovních úrazů s pracovní neschopností na 100 pojištěnců z hodnoty 1,56 na hodnotu 1,18. Také průměrné procento pracovní neschopnosti pro pracovní úraz proti roku 2008 kleslo z hodnoty 0,212 % na hodnotu 0,178 %.

V roce 2009 významně vzrostla průměrná délka trvání případu pracovní neschopnosti pro pracovní úraz z hodnoty 49,78 na hodnotu 55,16 kalendářních dnů, tj. o 5,38 dne. To byl největší nárůst za posledních minimálně 20 let a překonal tím nárůst tohoto ukazatele z roku 1993 (2,99 dne) i z roku 2008 (3,16 dne).

V důsledku pracovní neschopnosti pro pracovní úraz bylo denně v práci nepřítomno v průměru 7 583 osob, tj. o 2 112 osob méně než v roce 2008.

Obdobný trend nárůstu průměrné doby trvání pracovní neschopnosti provází v České republice i vývoj pracovní neschopnosti v důsledku nemocí a mimopracovních úrazů. Zatímco počet nových případů pracovní neschopnosti

v důsledku všech úrazů a nemocí od roku 2000 postupně klesl o 62,2 %, průměrná doba pracovní neschopnosti na jeden případ vzrostla ve všech oblastech souhrnně o 17,1 dne na hodnotu 45,1 dne. Pracovní úrazy přitom zaznamenaly v posledních deseti letech nárůst tohoto ukazatele o 14,5 dne (tj. o 35,6 %) na průměrnou hodnotu 55,2 dne.

Nejmenší podíl na pracovních úrazech s pracovní neschopností nad tři dny a největší podíl na smrtelných pracovních úrazech

I. Dopravní prostředky měly podíl na případech pracovních úrazů: s pracovní neschopností nad tři dny 4,8 %, na závažných pracovních úrazech 16,1 % a na smrtelných pracovních úrazech 39,4 %.

IX. Elektřina měla celkově malý podíl na případech pracovních úrazů: s pracovní neschopností nad tři dny 0 %, na závažných pracovních úrazech 1,5 % a na smrtelných pracovních úrazech 3,9 %.

Největší podíl na pracovních úrazech s pracovní neschopností nad tři dny a nejmenší podíl na smrtelných pracovních úrazech

V. Materiál, břemena, předměty měly podíl na případech pracovních úrazů: s pracovní neschopností nad tři dny 35,3 %, na závažných pracovních úrazech 17,6 % a na smrtelných pracovních úrazech 13,4 %.

VI. Náradí, nástroje, ručně ovládané stroky a zařízení měly podíl na případech pracovních úrazů: s pracovní neschopností nad tři dny 8,6 %, na závažných pracovních úrazech 2,1 % a na smrtelných pracovních úrazech 0 %.

X. Lidé, zvířata a přírodní živly měly podíl na případech pracovních úrazů: s pracovní neschopností nad tři dny 4,4 %, na závažných pracovních úrazech 3,3 % a na smrtelných pracovních úrazech 3,1 %.

Ing. Petr Mrkvička
Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i.